

2019. gada oktobrī,
Valmierā

Iedzīvotāju diskusija par saliedētu sabiedrību IDEJU KOPSAVILKUMS

Valmieras integrētā bibliotēka, Cēsu 4, Valmiera
2019. gada 22. oktobris

MĒRĶIS - Sabiedrības iesaiste Latvijas politikas veidošanā, kopā ar Kultūras ministriju izstrādājot Saliedētas sabiedrības pamatnostādnes. Apkopot viedokļus un priekšlikumus problēmu risināšanai. Pamatnostādnes noteiks, kādi sabiedriskie procesi tiks veidoti Latvijā pēc 2021. gada.

BŪTISKĀKĀS PROBLĒMAS SABIEDRĪBAS SALIEDĒŠANAI

1. Segregācija cilvēkiem ar veselības problēmām (ka tikai "prom no acīm")
2. Latviešu jūtība un "nepalīdzošais patriotisms", kad cilvēki nacionāli noskaņoti un neciena dažādību, kas arī nozīmē, ka citiem ir grūti iedzīvoties
3. Stereotipi par dažādību (tautības, minoritātes, paaudzes, cilvēki ar īpašām vajadzībām, it kā viņi neko nevar, u.c.)
4. Problēma ar Latvijas nacionālo sastāvu
5. Ienākumu atšķirības - lauki un pilsēta
6. Kultūras atšķirības un vērtību atšķirības
7. Paaudžu konflikts
8. Neprasme runāt ar jauniešiem, no kā rodas līdzdalības trūkums
9. Problēmas ar mazākumtautību iekļaušanos
10. Koncentrācija uz pagātņi un vainīgo meklēšanu
11. Cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem integrācija
12. Cilvēku diskriminācija, kas izmanto alternatīvos transporta līdzekļus (skeitbordi, u.c.)
13. Klimata pārmaiņu jautājumu ignorēšana
14. Apceļšanas problēmu nerisināšana skolās, u.c.
15. Nepietiekams fokuss uz darbu ar jauniešiem
16. Aizspriedumi pret minoritātēm, līdz ar to grūtības pieņemt
17. Mazās pašvaldības neatbalsta savus novadniekus, kad tie mācās ģimnāzijās citviet
18. Informācijas trūkums par minoritātēm, tautībām, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām
19. Vāja piederība Latvijai
20. Daļai atkarība no stereotipizētas informācijas medijos
21. Vēsturiskās, politiskās un kultūrvides ietekme uz sabiedrības integrāciju
22. Trūkst valsts vienotas politikas - katra ministrija par sevi un līdz ar to nav vienotības arī sabiedrībā
23. Cilvēku atturība, līdz ar ko arī grūti komunicēt savā starpā
24. Pensionāriem vakaros trūkst tikšanās vietu kopīgiem pasākumiem, u.c.
25. Jaunieši apceļ pensionārus
26. Daļa jauniešu ir nežēligi un apceļ citus
27. Ienākumu nevienlīdzība un mazāk iespēju līdz ar to
28. Paaudžu konflikts arī iestādēs
29. Sabiedrības slānis, kas domā, ka viņiem pienākas pabalsti un atbalsts, bet neko paši nedod atpakaļ
30. Uzticības trūkums profesionālajam sportam no valsts puses, kas rada apgrūtinājumus ap sportu saliedēt sabiedrību

31. Cilvēku (skolotāji, audzinātājas) nenovērtēšana mazā kopienā, dalīšana "mēs" un "viņi"
32. Vides nepieejamība invalīdiem un nepietiekams atbalsts, mazākas iespējas
33. Neadekvāts atalgojums audzinātājiem bērnu dārzos, un līdz ar to viņi nespēj pievērst uzmanību citu tautību bērniem
34. Izdzīvošanas jautājumu svarīgums - nespēja citos ieklausīties.

PROBLĒMU IZTIRZĀJUMS UN PIEDĀVĀTIE RISINĀJUMI

1. STEREOTIPI UN DISKRIMINĀCIJA

Nr.p.k.	PROBLĒMA	RISINĀJUMS
1.	Stereotips, ka cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem ir divaini, nespēj strādāt un komunicēt, mācīties.	✓ Jāīsteno apmaiņas projekti, lai dažādi cilvēki iepazītu dažādo, nebaidītos. ✓ Jāstrādā ar integrāciju skolās cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem - jāorganizē darba vietas sadarbībā ar darba devējiem, jādomā par vides pieejamību un profesionālu speciālistu pieejamību.
2.	Stereotipi par cilvēkiem ar citu ādas krāsu (rasisms) - ka viņi ir noziedznieki, teroristi, kā rezultātā veidojas sašķelta grupa	✓ Par dažādajiem cilvēkiem Latvijas sabiedrībā jāinformē sabiedrība, jārīko informatīvi pasākumi, pieredzes stāsti, labie piemēri - jāparāda visus kā cilvēkus, izcelt cilvēcību ✓ Jāveicina atšķirību pieņemšana, masu medijos jārunā par cilvēku un attiecību vienlīdzību
3.	Stereotipi par cilvēkiem ar netradicionālu seksuālo orientāciju - tas tiek jaukts ar pedofiliju, geju un lesbiešu apspiešana sabiedrībā; bailes no "izplatības"	✓ Nepieciešama vienota jaunatnes politikas izstrāde un jaunatnes lietu speciālistu popularizēšana, jauniešu problēmu risināšana ✓ Jāaudzina vecāki un vecvecāki par jauniešu problēmām ✓ Jāiesaista alternatīvo transporta līdzekļu izmantotāji projektu izstrādē, lai izveidotu šim transportam attiecīgus ceļus un publiskās ēkas
4.	Stereotips, ka jaunieši nemāk strādāt, vēlas visu uzreiz, slinki, "sēž telefonos", nav intereses, mazaktīvi, un, ka internets sabojā vērtības.	✓ Mediatoru institūcijas ieviešana visā Latvijā (kā ir romu tautības cilvēkiem).
5.	Cilvēku, kas izmanto alternatīvo transportu, diskriminācija	
6.	Grūtības pieņemt cilvēkus ar invaliditāti	
7.	Sociālo darbinieku formālā attieksme (nav patiesas rūpes par cilvēku)	

8.	Apmaksāto stundu skaits invalīdu asistentiem, kā arī asistentu trūkums zemā atalgojuma dēļ	
9.	Nesaprotami likumi par atbalstu 3.grupas invaliditātes cilvēkiem	

2. NACIONĀLĀ DAUDZVEIDĪBA

Nr.p.k.	PROBLĒMA	RISINĀJUMS
1.	Patriotisma noliegšana cittautiešiem, it kā patriots ir tikai latvietis	✓ Jāatbalsta cittautiešu iesaistišana un nodarbinātība, iepazīšana un pieņemšana caur savu pozitīvo pieredzi
2.	Valsts politika neveicina integrāciju - tā notiek "uz papīra" (formāli) un pretrunīgi	✓ Pirmsskolas izglītības sistēmā jātagatavo audzinātāji darbam multietniskās grupās (darbam gan ar bērniem, gan vecākiem)
3.	Problēmas ar attieksmi pret valsts valodu (to nelieto)	✓ Popularizēt Eiropas brīvprātīgo aktivitātes ne tikai jauniešu vidū
4.	Politiskās cīņas caur etnisko jautājumu nepalīdz	✓ Pamatinformāciju nodrošināt 3 valodās: latviešu, krievu un angļu
5.	Jaunas jauktās ģimenes izvairās no mono-etniskas Valmieras	✓ Uzlikt sabiedrības integrācijas politiku kā valsts prioritāti ✓ Latvijai jāīsteno politika, ka dažādība ir mūsu vērtība! ✓ Jāatbalsta valsts finansēto mediju darbs, kas krievu valodā rada pozitīvu stāstu par Latvijā notiekošo ✓ Vēlēšanās jāmudina "neuzķerties" uz "karstiem" nacionāliem jautājumiem ✓ Jādomā, kā novērst to, ka cilvēki dzīvo dažādos informācijas "burbuļos" vai telpās, un līdz ar to nelieto vienu valodu

3. PAAUDŽU KOMUNIKĀCIJAS PROBLĒMAS

Nr.p.k.	PROBLĒMA	RISINĀJUMS
1.	Paaudžu komunikācijas problēmas	✓ Veidot garīgu, ne materiālu sabiedrību ✓ Stiprināt cilvēku emocionālo inteliģenci ✓ Domāt, kā uzlabot komunikāciju ģimenēs un skolās ✓ Jāatbalsta, ka mazajās pašvaldībās ir lielāks aktivitāšu piedāvājums ✓ Jāstiprina brīvprātīgais darbs, NVO ✓ Veicināt pašvaldību veidotas bezmaksas nodarbības paaudžu komunikācijai ✓ Jāīsteno pašvaldību projekti, kas veicina personisko izaugsmi, socializāciju, kā arī "proti un dari" projektus

		✓ Jāorganizē kopīgi pasākumi, lekcijas, semināri (domei un NVO) ✓ Mazajās pašvaldībās jārada vide gan jauniešiem, gan vecāka gada gājuma cilvēkiem ✓ Jārīko kopīgas aktivitātes bērniem un pensionāriem, integrēt tās ar citām un popularizēt jau esošās ✓ Jārīko paaudžu tilti starp bērnu dārziem un pensionātiem
--	--	--

4. CILVĒKU AR ĪPAŠĀM VAJADZĪBĀM IEKĻAUŠANA

Nr.p.k.	PROBLĒMA	RISINĀJUMS
1.	Pastāv daudz stereotipi, jo ir viegli runāt par slikto, aizmirstot, ka labais vairo labo.	✓ Lai nodrošinātu vides pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, būvvaldē jābūt inspektoriem un projektētājiem ar zināšanās par invaliditātes jautājumiem; jāīsteno sadarbība ar NVO pie objektu veidošanas un nodošanas; jāievieš universālais ergonomiskais dizains, kā arī jāievieš atvieglojumi vai "labumi" tiem, kas piemēro telpu un vidi invalīdiem ✓ Valmieras slimnīcā jānodrošina, ka arī ziemā ārdurvis ir vaļā (nav slēgtas) ✓ Lai mazinātu stereotipus, jāpopularizē labie stāsti un jāīsteno dažādi pasākumi sabiedrības izglītošanai; jāīsteno informatīvās kampaņas darba devējiem, sākot ar valsts pārvaldi un pašvaldībām. ✓ Jāizglīto invalīdi - jāmotivē viņus doties sabiedrībā, pieteikties pasākumiem ✓ Jāizglīto sabiedrība ar dažādiem pasākumiem, paaudžu tiltiem, ar dāvanām, galda spēlēm, priekšnesumiem, koncertiem ✓ Jārisina problēma, ka invalīdam regulāri ir "jāpierāda" sava invaliditāte (likumdošanas grozījumu jautājums) ✓ Jādomā par atlaidēm invalīdiem, piemēram, nodokļu atlaidēm ✓ Jāstiprina invalīdu biedrību attīstība ✓ Jānodrošina izglītība un neformālā izglītība par sabiedrības dažādību - par alerģijām, slimībām, u.c. (plašāk kā šobrīd).
2.	Nepietiekams invaliditātes pabalsts	
3.	Nepietiekama vides pieejamība	

Diskusijas tiek īstenotas ar Kultūras ministrijas atbalstu projektā "Par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu pilsoniskās sabiedrības un starpkultūru sadarbības attīstības jomā."

Papildu informācija:
Gundega Silīna, Valmieras novada fonda projektu vadītāja
Tālrunis: 27820430; e-pasts: gundega.silina@vnf.lv
<http://www.vnf.lv>